

POSUDEK VEDOUcíHO NA MAGISTERSKOU PRÁCI LUCIE DVOŘÁKOVÉ: “REKONSTRUKCE STAROSLOVANSKÉHO NÁBOŽENSTVÍ. ČEŠTÍ BADATELÉ A PODNĚTY ZÁPADNÍ RELIGIONISTIKY OD POLOVINY 19. STOLETÍ DO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY”, KRE FF Univerzity Pardubice, leden 2018

Autorka se zaměřila na dvě související problematiky: Jak čeští učenici daného období rekonstruovali slovanské náboženství a jakou roli v tomto úsilí hrály vlivy rodící se vědy o náboženství ze západní Evropy. Práce začíná stručným úvodem, problematika je postupně zpracována ve dvou kapitolách. První pojednává v širších souvislostech o vzniku a rozvoji srovnávací mytologie, včetně interpretací indoevropských mýtů. Ve druhé kapitole se čtenář seznámí s pracemi několika významných českých badatelů, které formovaly rekonstrukci náboženství starých Slovanů. Následuje nezbytný závěr a seznam použitých zdrojů.

Přednosti práce:

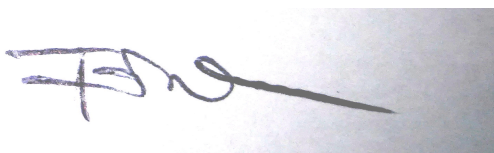
Oceňuji hned několik přínosů předkládaného textu: 1) Na prvním místě kritické promyšlení problematiky. L. Dvořáková se správně ptá, v čem je vlastně rozdíl mezi přirozeným a umělým původem mýtů, tedy na kritéria a vůbec myšlenkové ukotvení tohoto rozlišování užívaného badateli 19. století. 2) Snaha ukázat dobová myšlenková východiska a často nereflektované předpoklady při rekonstrukci slovanského náboženství. Komparativní mytologie a komparativní lingvistika sehrály významnou roli v úvahách o rozvoji pravěkého náboženství, což autorka zdařile ukazuje na myšlení J. Grimma, F. M. Müllera a dalších. 3) Důležité jsou i sondy do středověkého a raně novověkého pojetí pohanské teologie. Autorka ukazuje, že diskuse v devatenáctém století převzaly jaksi samozřejmě křesťanské teologické předpoklady. 4) Velice přínosné jsou pasáže o recepci západních podnětů českými badateli, konkrétně jde o L. Niederleho, V. Vašátka, O. F. Vaňka, F. Krejčího, J. Polívku, Josefa Krále, zmiňuje ale správně i úsilí obrozenců. 5) To vše je výsledkem pečlivé práce s bohatými zdroji, včetně dnes málo známých a cizojazyčných. Navrhuji autorce, aby zvážila rozvedení a úpravu nejpřínosnějších pasáží textu do podoby odborného článku. Bylo by ovšem žádoucí, aby nejprve konkrétní teologické předpoklady konstruování staroslovanského náboženství stručně a přehledně shrnula, a poté ukázala jejich působení v dílech Niederleho a dalších. To předkládám jako hlavní náplň rozpravy při obhajobě.

Nedostatky textu:

Autorka místy formuluje poněkud neobratné věty. Text zatěžují gramatické chyby, včetně chyb ve shodě podmětu s přísudkem, kterých je více, než by se na diplomovou práci slušelo.

Práci hodnotím celkově jako nadprůměrnou, rozhodně přínosnou pro analýzu počátků vysvětlování kultury starých Slovanů jako jisté fáze vývoje primitivního náboženství. Autorka prokazuje schopnost kriticky zhodnotit argumentaci našich badatelů, shrnout některé důležité body diskuse a formulovat argumenty vlastní. Text jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení známkou A (výborně).

V Liberci 25. ledna 2018,

doc. Mgr. Martin Fárek, Ph.D.